

1.6.2023

Valtionhallinnon kehittämisosasto

Sisältöalue/Innehåll
Monipaikkainen työ, yhteiskäyttötilat
Säännökset joihin määräysten/ohjeiden antaminen perustuu Stadganden på vilka behörigheten att meddela föreskrifter / anvisningar grundar sig Valtioneuvoston ohjesääntö 11 § ja 17 §
Kohderyhmät / Målgrupper Ministeriöt ja virastot
Voimassaoloaika / Giltighetstid 12.6.2023 alkaen
Kumoaa määräyksen (pvm nro) / Upphäver föreskrift (datum, nr) -

OHJE monipaikkaisesta työstä yhteiskäyttötiloissa tai toisen viraston tiloissa

JOHDANTO

Tällä ohjeella valtiovarainministeriö selventää yhteiskäyttötiloissa tapahtuvaan etätyöskentelyyn, pysyvään työskentelyyn sekä monipaikkaiseen rekrytointiin liittyviä käytänteitä. Tämä ohje täydentää valtiovarainministeriön aiemmin antamaa Yhteiskäyttötiloissa työskentely valtiolla -nimistä ohjetta (VN/2263/2021-VM-144), jossa paneudutaan tietosuojaan ja tietoturvaan yhteiskäyttöisissä tiloissa sekä otetaan kantaa turvallisuusselvityksiin liittyviin asioihin. Lisäksi monipaikkaisen työskentelyn osalta on hyvä huomioida Valtionhallinnon monipaikkaisuuden edistämisestä tehdyt linjaukset (VN/962/2020-VM-53) sekä voimassa oleva valtion toimitilastrategia.

Valtion yhteiskäyttöisillä tiloilla tavoitellaan monipaikkaisen työn tukemista, hallinnon yhteistyön vahvistumista sekä kustannustehokkaampaa ja ekologisesti kestävämpää toimitilakokonaisuutta. Vaikka yhteisissä tiloissa toimimisen toivotaan edistävän viranomaisten yhteistyötä, viranomaiset säilyvät silti erillisinä organisaatioina. Virastot päättävät itsenäisesti, miten ne edistävät monipaikkaisuutta toimintaympäristöissään ja virastot voivat omista lähtökohdistaan päätyä erilaisiin ratkaisuihin monipaikkaisuuden hyödyntämisessä samantapaisissa tehtävissä. Monipaikkaisuuden toteuttaminen vaatii hyvää suunnittelua.

Monipaikkaisessa työssä jokaisella on työnantajan osoittama virallinen virka-paikka tai työntekopaikka työnantajan tiloissa. Virka- tai työntekopaikan määrittäminen on tärkeää esimerkiksi matkakustannusten määräytymisen kannalta. Koti ei voi olla työnantajan osoittama virka- tai työntekopaikka, vaan kotona tehdään etätöitä henkilön omasta halusta työnantajan suostumuksella viraston etätöohjeistuksen mukaisesti.

Monipaikkaista työtä valtion yhteiskäyttötiloissa tai toisen viraston tiloissa voidaan tehdä joko yhtenä etätyön muotona tai siten, että virkamiehen tai työntekijän virallinen virkapaikka tai työntekopaikka on määritelty yhteiskäyttötiloihin tai toisen viraston tiloihin. Huomionarvoista on, että osa valtion yhteiskäyttötiloista on sellaisenaan avoimia koko valtionhallinnon henkilöstölle ja toisissa työskentely edellyttää asiasta sopimista tiloja hallinnoivan tahon kanssa. Virastoilla saattaa olla myös keskinäisiä sopimuksia tilojen hyödyntämisestä yli virastorajojen.

Etätyö yhteiskäyttötiloissa tai toisen viraston tiloissa

Valtion henkilöstö voi hyödyntää työnantajansa suostumuksella etätyötä tehdessään valtion yhteiskäyttötiloja tai muita vastaavia tiloja, kuten kunnan avoimia etätyötiloja. Etätyöskentelyssä noudatetaan kunkin viraston omaa etätyöohjeistusta sekä yhteiskäyttötilojen toimintaohjeita. Kun henkilö tekee etätöistä yhteiskäyttötilassa, ei hänen virallinen virka- tai työntekopaikkansa muutu, vaan se säilyy esimerkiksi viraston päätoimipaikassa. Kaikille avointen tilojen hyödyntämisestä etätyöskentelyyn ei pääsääntöisesti voi syntyä kustannuksia työnantajavirastolle. Jos kustannuksia kuitenkin syntyy, on asiasta aina sovittava etukäteen työnantajan, etätyöntekijän sekä tiloja hallinnoivan tahon kesken. Kustannusten syntyminen voi olla este etätyön tekemiselle kyseisissä tiloissa. Yhteiskäyttötiloja etätyössään hyödyntävä henkilö matkustaa kodin ja virka- tai työntekopaikan väliset sekä kodin ja yhteiskäyttötilan väliset matkat omalla kustannuksellaan.

Työnantajan ei tarvitse järjestää työterveyshuollon palveluita niille yhteiskäyttötilojen sijaintipaikkakunnille, joita henkilöstö hyödyntää etätyötä tehdessään. Halutessaan käyttää työterveyshuollon palveluita työntekijän on hakeuduttava työnantajan osoittamiin palvelupisteisiin. Työntekijä ei korvaa edellä mainituista matkoista aiheutuneita kustannuksia.

Virkapaikka tai työntekopaikka yhteiskäyttötilassa tai toisen viraston tiloissa

Monipaikkaisuuden lisääminen voi vähentää viraston henkilöstön vaihtuvuutta ja edistää sitä hyödyntävän henkilöstön työhyvinvointia. Monipaikkaisen työn toteuttaminen vaatii hyvää suunnittelua, jos työyhteisöt hajaantuvat eri paikkakunnille ja etätyöhön.

Jos virastossa syntyy tarve edistää monipaikkaista työskentelyä siten, että osan henkilöstöstä virka- tai työntekopaikaksi määritellään joko valtion yhteiskäyttötila tai toisen viraston toimitilat, on viraston etukäteen määriteltävä ne paikkakunnat ja toimipisteet, joissa sen henkilöstö voi työskennellä ja tehtävä tarvittavat sopimukset Senaatin tai muun tiloja hallinnoivan toimijan kanssa. Tällöin virasto hoitaa työnantajalle kuuluvat vastuut ja kustannukset työntekopaikkaan liittyen sekä huolehtii työterveyshuollon palveluiden järjestämisestä kyseisille paikkakunnille. Lisäksi viraston on huolehdittava mm. tietoliikenneyhteyksiin ja tietoturvallisuuden liittyvien asioiden järjestämisestä sekä pohdittava miten mahdolliset henkilöstöedut toteutetaan eri paikkakunnilla.

Tässä ohjeessa on lähtökohtana pidetty, että virka- tai työtekopaikan sijoittaminen yhteiskäyttötiloihin tai toisen viraston tiloihin perustuu henkilön omaan toiveeseen. Työnantajan tulee tarpeen vaatiessa tarkastella mahdollisuutta monipaikkaiseen työhön kunkin työtehtävän ja henkilön osalta erikseen. Ratkaisut voivat olla objektiivisesti perustellen erilaisia eri henkilöiden osalta. Lisäksi viraston on huolehdittava yhteistoimintalain velvoitteiden huomioimisesta osana suunnittelu-prosessia. Henkilöä, jonka on säännöllisesti tehtävä läsnätyötä tietyssä toimipai-kassa, ei ole tarkoituksenmukaista sijoittaa muuhun toimipisteeseen.

Jos henkilön virka- tai työtekopaikka on määritelty yhteiskäyttötilaan tai toisen viraston toimitiloihin, alkaa mahdollinen virkamatka kotoa tai kyseiseltä virka- tai työtekopaikalta. Matkat viraston muihin toimispisteisiin korvataan valtion mat-kustussäännön mukaisesti.

Henkilöstöllä on lähtökohtaisesti oikeus luottaa virka- tai työtekopaikkansa pysy-vyyteen. Mahdolliset kevyemmät, yhteiskäyttötiloihin liittyvät kokeilut tulisi viestiä niihin osallistuvalle henkilöstölle mahdollisimman selkeästi. Jos yhteiskäyttöi-loissa on henkilöstön virallisia virka- tai työtekopaikkoja, ja niistä myöhemmin joudutaan luopumaan, on asia käsiteltävä valtion yhteistoimintalain mukaisesti.

Monipaikkainen rekrytointi

Rekrytointitilanteissa monipaikkaisen työnteon mahdollisuus voi olla positiivinen kilpailuvaltti. Monipaikkaiselle rekrytoinnille voi olla tarve esimerkiksi henkilöstön saatavuuden tai viraston toiminnan näkökulmasta. Rekrytoitaessa monipaikkai-sesti hakijoille tarjotaan mahdollisuus valita viraston eri toimipaikoista tai viraston etukäteen määrittelemistä yhteiskäyttötiloista tai toisen viraston toimitiloista itsel-leen parhaiten sopiva. Tällöin voidaan saavuttaa suurempi hakijamäärä maantie-teellisesti laajemmalta alueelta verrattuna yksipaikkaiseen rekrytointiin.

Monipaikkaiseen työntekoon liittyvät käytännön asiat, kuten tilasopimukset ja mahdolliset kustannusvaikutukset, on selvitettävä ennen rekrytoinnin käynnistä-mistä. Jos monipaikkaisen työn mahdollisuuksia lisätään rekrytointien yhtey-dessä, pitää virastossa huomioida henkilöstön yhdenvertainen kohtelu ja pohtia etukäteen, miten jo palvelussuhteessa oleva henkilöstö voi hyödyntää uusia työn-tekopaikkoja tai yhteiskäyttötilojen tarjoamia etätyömahdollisuuksia.

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Juha Sarkio

Yksikönpäällikkö

Juha Madetoja